

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

IMAM KHOMEINI
INTERNATIONAL UNIVERSITY

دانشکده فنی و مهندسی

بررسی میزان درز انقطاع لازم برای سازه های جداسازی شده لرزه ای تحت زلزله های حوزه نزدیک

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته عمران

گرایش سازه

مجتبی جانی

استاد راهنما:

دکتر بنیامین محبی

بهمن ۱۳۹۲

تقدیم به:

آنان که فصل پرواز را غنیمت شمردند،

تا بالاتر از عشق پرکشیدند و قصه تلخ

زمین‌گیر شدن‌ها را از آبی آسمان به نظاره

نشستند...

تقدیم به پدرم

و همه شهیدان این سرزمین

خدایا تو را سپاس به خاطر صبر و تلاشی که به من عطا کردی و رحمت بی دریغی که بر من روا داشتی، بی شک بی لمس حضورت هیچ گاه نمیتوانستم به هدفم و سربلندی خود و خانواده برسم. سر بر آستان بزرگی و بخششت می گذارم و شاگردی ابدی در گاه اینزادیت خواهم ماند؛

از خانواده عزیزم که همواره بر کوتاهی و درستی من، قلم عفو کشیده و کریمانه از کنار غفلتهایم گذشته اند و در تمام عرصه های زندگی، یار و یابوری بی چشم داشت برای من بوده اند؛ از زحمات اساتید گرامی به ویژه استاد صبور و با تقوا، جناب آقای دکتر محبی که در طی دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد به خصوص در طول مدت این پژوهش، همواره با حوصله و دقت فراوان این حقیر را مورد راهنمایی های ارزشمند خود قرار دادند؛ و از سایر دوستان که به هر نحوی به این جانب کمک کردند؛

کمال تشکر و قدردانی را دارم.

چکیده:

زلزله یکی از مخرب ترین پدیده های طبیعی است و بشر همواره سعی در کاهش تلفات ناشی از آن داشته است. برای حذف یا کاهش خسارت و خرابی ناشی از ضربه ساختمانهای مجاور به یکدیگر، باید با پیش بینی درز انقطاع از یکدیگر جدا شده و یا با فاصله ای حداقل از مرز مشترک، ساخته شوند. شایان ذکر است که در این میان رکورد های حاصل از زلزله های حوزه نزدیک به جهت نزدیکی فاصله محل منبع انتشار موج دارای خواص ویژه ای می باشند که رفتار آنها را از سایر رکوردها متفاوت می سازد. آیین نامه زلزله ۲۸۰۰ ایران اشاره ای به زلزله های حوزه نزدیک نکرده است و طیف طرح ۲۸۰۰ بسیار نزدیک به طیف پاسخ زلزله های حوزه دور می باشد. از طرفی یکی از روش های نوین برای کاهش اثرات زلزله در سازه ها، استفاده از جداگرهای لرزه ای می باشد. در این پژوهش تأثیر وجود جداگر برای پیش بینی درز انقطاع در رفتار سازه های بتنی قاب خمشی (متوسط) در نزدیک گسل مورد بررسی قرار گرفته است، به این منظور مدل های دو بعدی با دهانه های یکسان و تعداد طبقات متفاوت که معرف سازه های کوتاه، متوسط و بلند مرتبه می باشند، در نظر گرفته شده است. نتایج بیانگر آنست که پاسخ زلزله های نزدیک گسل در مدل های جداسازی شده، به مراتب بیشتر از پیش بینی مبحث ششم مقررات ملی ساختمان (برای سازه های ساده تحت زلزله حوزه دور) می باشد.

کلید واژه ها: درز انقطاع، سازه های جداسازی شده، زلزله حوزه نزدیک

فهرست

- فصل اول: کلیات ۱
- ۱-۱ مقدمه ۳
- ۲-۱ تعریف مسئله ۴
- ۳-۱ مروری بر انواع تحلیلهای آیین نامه ای ۵
- ۱-۳-۱ تعیین جابجایی نیاز و نقد روشهای تحلیل ۶
- ۲-۳-۱ تحلیل تاریخچه زمانی ۶
- ۳-۳-۱ گامهای تحلیل غیر خطی تاریخچه زمانی ۷
- فصل دوم: تاریخچه موضوع ۹
- ۱-۲ مقدمه ۱۰
- ۲-۲ استفاده از سیستم جداسازی ۱۰
- ۳-۲ کاربرد سیستم جداسازی ۱۲
- ۴-۲ برخورد با اولین مشکل ۱۲
- ۵-۲ پیشینه تحقیق در مورد زلزله های نزدیک گسل ۱۳
- ۶-۲ منحنی تنش- کرنش بتن ۱۵
- ۷-۲ رفتار غیر خطی در مقیاس سازه ۱۷

فهرست

۱۸	۸-۲ مفاهیم مدل‌سازی.....
۱۹	۹-۲ انواع مدل اجزاء.....
۱۹	۱-۹-۲ مدل پدیده شناسه برای جزء.....
۱۹	۲-۹-۲ مدل ماکروسکوپیك برای جزء.....
۲۰	۱۰-۲ مدل های چرخه ای و منحنی اسکلت بتن.....
۲۵	فصل سوم: مروری بر ادبیات فنی.....
۲۶	۱-۳ مقدمه.....
۲۷	۲-۳ گسل.....
۲۸	۳-۳ زلزله.....
۲۹	۱-۳-۳ زلزله حوزه دور.....
۲۹	۲-۳-۳ زلزله حوزه نزدیک.....
۳۲	۴-۳ سیستم جداساز.....
۳۳	۱-۴-۳ سیستم جداسازی ارتعاش چیست؟.....
۳۵	۲-۴-۳ رفتار سازه های جداسازی شده.....
۳۷	۳-۴-۳ مقایسه بین روشهای متداول و سیستم جداگر ارتعاشی.....
۳۹	۴-۴-۳ اجرا در یک سیستم جداگر.....

فهرست

- ۴۰ ..... ۳-۴-۵ مشخصات عمومی سازه ها با جداگرهای ارتعاشی
- ۴۲ ..... ۳-۴-۶ اثرات کلی جداگرها بر رفتار لرزه ای سازه ها
- ۴۳ ..... ۳-۴-۷ در یک جمع بندی
- ۴۴ ..... ۳-۵ جداسازها
- ۴۴ ..... ۳-۵-۱ جداسازی لرزه ای
- ۴۶ ..... ۳-۵-۲ عملکرد
- ۴۸ ..... ۳-۵-۳ انواع جداسازهای لرزه ای
- ۴۹ ..... ۳-۶ طراحی سیستم های جداسازی
- ۴۹ ..... ۳-۶-۱ مدل سازی و تحلیل سازه ی جداسازی شده
- ۴۹ ..... ۳-۶-۱-۱ مدل های عددی
- ۵۰ ..... ۳-۶-۱-۲ تحلیل سازه ی جداسازی شده
- ۵۱ ..... ۳-۶-۱-۳ مدل سازی دینامیکی سامانه جداسازی
- ۵۳ ..... ۳-۶-۲ روابط پیشنهادی برای طراحی واحدهای جداساز
- ۵۳ ..... ۳-۶-۲-۱ طراحی جداسازهای لاستیکی با میرایی زیاد و ورقه های فولادی
- ۶۵ ..... ۳-۶-۲-۲ طراحی جداسازهای لاستیکی با هسته سربی
- ۶۸ ..... ۳-۶-۲-۳ طراحی جداسازهای اصطکاکی-پاندولی
- ۷۰ ..... ۳-۶-۳ مراحل طراحی سازه ی جداسازی شده

فهرست

- ۷-۳ میراگرها و توصیه های طراحی ۷۲
- ۱-۷-۳ معرفی تجهیزات ۷۲
- ۲-۷-۳ توصیه های طراحی ۷۳
- ۸-۳ ملاحظات اجرایی در طراحی سازه های جداسازی شده ۷۵
- ۱-۸-۳ اثر نوع خاک ۷۵
- ۲-۸-۳ آثار حوزه نزدیک ۷۶
- ۳-۸-۳ اثر مولفه قائم زمین لرزه ۷۷
- ۴-۸-۳ توجه به مودهای بالاتر ۷۷
- ۵-۸-۳ ارتفاع ساختمان ۷۷
- ۶-۸-۳ رفتار روسازه ۷۸
- ۵-۸-۳ سختی جانبی جداسازها ۷۸
- ۶-۸-۳ قراردعی جداسازها در پلان ۷۹
- ۲-۸-۳ فاصله آزاد جانبی و قائم ۸۰
- ۹-۳ ملاحظات معماری ۸۳
- ۱۰-۳ مطالعه اقتصادی طرح های دارای جداسازی لرزه ای ۸۴

فهرست

۸۹	فصل چهارم: مدل‌سازی و مبانی تحقیق.....
۹۰	۱-۴ مقدمه.....
۹۰	۲-۴ نرم افزار OpenSees.....
۹۰	۱-۲-۴ معرفی نرم افزار OpenSees.....
۹۲	۲-۲-۴ انواع المانها و مقاطع OpenSees.....
۹۳	۳-۲-۴ خصوصیات مصالح در OpenSees.....
۹۴	۴-۲-۴ کاربرد های OpenSees.....
۹۴	۳-۴ تبیین اهداف.....
۹۵	۴-۴ مشخصات سازه.....
۱۰۳	۵-۴ مدل‌سازی در نرم افزار OpenSees.....
۱۰۳	۱-۵-۴ مدل سازی غیر خطی المان های بتنی طبق آیین نامه FEMA P695.....
۱۰۴	۲-۵-۴ مدل های تخریبی المان غیر خطی.....
۱۰۷	۳-۵-۴ معرفی به نرم افزار OpenSees.....
۱۰۸	۶-۴ انتخاب رکورد زلزله.....
۱۱۲	۷-۴ مقیاس بندی حرکت زمین.....
۱۱۲	۱-۷-۴ مقیاس شتابنگاشت ها.....
۱۱۲	۲-۷-۴ ضریب مقیاس.....

فهرست

۱۱۵	.....۸-۴ درز انقطاع
۱۱۵	.....۱-۸-۴ دلیل پیش بینی درز انقطاع
۱۱۵	.....۲-۸-۴ مقدار توصیه شده درز انقطاع طبق مبحث ششم
۱۱۷	.....فصل پنجم: نتایج
۱۱۸	.....۱-۵ مقدمه
۱۱۸	.....۲-۵ نتایج حداکثر دریفت برای قاب های ساده تحت زلزله حوزه دور
۱۲۵	.....۳-۵ نتایج حداکثر دریفت برای قاب های جداسازی شده تحت میانگین حوزه نزدیک
۱۳۱	.....۴-۵ نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های تحت زلزله دور
۱۳۷	.....۵-۵ نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های زلزله حوزه نزدیک
۱۴۵	.....۶-۵ مقایسه در حالات ساده، با تعبیه جداساز و با طراحی جداساز
۱۴۷	.....۷-۵ نمودار های میانگین تغییر مکان مطلق قابهای جداسازی تحت حوزه نزدیک
۱۵۱	.....فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادها
۱۵۲	.....۱-۶ جمع بندی
۱۵۳	.....۲-۶ پیشنهادها
۱۵۴	.....مراجع

فهرست جداول

- جدول (۴-۱) مشخصات قابهای مورد مطالعه..... ۱۰۲
- جدول (۴-۲) بارگذاری سازه..... ۱۰۲
- جدول (۵-۱) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۲ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۱
- جدول (۵-۲) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۴ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۲
- جدول (۵-۳) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۶ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۳
- جدول (۵-۴) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۸ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۴
- جدول (۵-۵) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۱۰ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۵
- جدول (۵-۶) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۱۵ طبقه تحت زلزله دور (بر حسب mm)..... ۱۳۶
- جدول (۵-۷) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۲ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۳۷
- جدول (۵-۸) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۴ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۳۸
- جدول (۵-۹) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۶ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۳۹
- جدول (۵-۱۰) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۸ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۴۰
- جدول (۵-۱۱) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۱۰ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۴۱
- جدول (۵-۱۲) نتایج حداکثر تغییر مکان برای قاب های ۱۵ طبقه تحت زلزله نزدیک (بر حسب mm)..... ۱۴۳
- جدول (۵-۱۳) تفاوت مقاطع جدید با حالات قبل برای قاب ۴ طبقه (بر حسب mm)..... ۱۴۵
- جدول (۵-۱۴) تفاوت مقاطع جدید با حالات قبل برای قاب ۸ طبقه (بر حسب mm)..... ۱۴۶

فهرست شکل ها

- شکل (۱-۲) ساختمان فرودگاه سان فرانسیسکو..... ۱۱
- شکل (۲-۲) منحنی تنش کرنش بتن..... ۱۵
- شکل (۳-۲) انواع مختلف محصوریت در مقطع بتن مسلح..... ۱۶
- شکل (۴-۲) اثر میزان انواع مختلف محصوریت بر منحنی تنش - کرنش بتن..... ۱۶
- شکل (۵-۲) مدل فایبری برای نشان دادن مفاصل تیرها..... ۲۰
- شکل (۶-۲) مدلسازی رفتار های هیستریزیس در المانهای میله ای..... ۲۱
- شکل (۷-۲) مدل لاغر شدگی در رفتار هیستریزیس..... ۲۱
- شکل (۸-۲) نمونه هایی از زوال سختی..... ۲۲
- شکل (۹-۲) افت مقاومت..... ۲۲
- شکل (۱۰-۲) حلقه هیستریزیس جداسازهای لرزه ای LRB..... ۲۳
- شکل (۱-۳) کوتاه شدگی پوسته ایرانزمین..... ۲۶
- شکل (۲-۳) تاریخچه شتاب سرعت جابجایی برای حرکت زمین، نزدیک گسل مصنوعی..... ۳۰
- شکل (۳-۳) رفتار سازه بدون و به همراه سامانه جداساز لرزه ای..... ۳۲
- شکل (۴-۳) نمایی از یک جداساز در قسمت فوقانی سازه..... ۳۳
- شکل (۵-۳) یک سیستم جداساز..... ۳۴
- شکل (۶-۳) یک سازه سه بعدی جداسازی شده..... ۳۵
- شکل (۷-۳) مقایسه یک سازه جداسازی شده با یک سازه سنتی..... ۳۵

فهرست شکل ها

- شکل (۸-۳) تغییرات دوره تناوب با پاسخ..... ۳۶
- شکل (۹-۳) پاسخ لرزه ای در سازه جداسازی شده و نشده..... ۳۷
- شکل (۱۰-۳) اثر افزایش انعطاف پذیری بر سازه..... ۳۹
- شکل (۱۱-۳) طیف پاسخ برای ضرایب میرایی مختلف..... ۴۱
- شکل (۱۲-۳) تراز جداسازی و اجزای آن..... ۴۴
- شکل (۱۳-۳) توصیف تاثیر جداسازی لرزه ای با استفاده از طیف پاسخ..... ۴۵
- شکل (۱۴-۳) مدل های رفتاری جداسازها در زمان تحریک..... ۵۱
- شکل (۱۵-۳) مقطع جداساز لاستیکی با ورقه های فولادی..... ۵۳
- شکل (۱۶-۳) توصیف عامل های A و A_f ۵۶
- شکل (۱۷-۳) معرفی عوامل..... ۵۸
- شکل (۱۸-۳) نمایش عوامل های مورد نیاز در کنترل چرخش جداساز..... ۶۳
- شکل (۱۹-۳) نمودار طراحی جداساز لاستیکی با میرایی زیاد و با ورقه های فولادی..... ۶۴
- شکل (۲۰-۳) رفتار غیر خطی جداساز لاستیکی با هسته سربی..... ۶۵
- شکل (۲۱-۳) ساختمان جداساز لاستیکی با هسته سربی..... ۶۶
- شکل (۲۲-۳) نمودار طراحی جداساز لاستیکی با هسته سربی..... ۶۷
- شکل (۲۳-۳) توصیف بخش های مختلف یک جداساز اصطکاکی پاندولی..... ۶۸
- شکل (۲۴-۳) اثر نوع خاک بر پر یود..... ۷۶

فهرست شکل ها

- شکل (۳-۲۵) اثر حالت های مختلفی از چیدمان جداسازها بر سختی ۷۸
- شکل (۳-۲۶) فاصله آزاد جداساز ۸۰
- شکل (۳-۲۷) توزیع تنش بر روی جداساز ۸۲
- شکل (۳-۲۸) فراهم نمودن امکان جابجایی جانبی و قائم ۸۳
- شکل (۳-۲۹) ایجاد قابلیت جابجایی جانبی و قائم ۸۳
- شکل (۳-۳۰) استفاده از اتصالات انعطاف پذیر ۸۴
- شکل (۳-۳۱) استفاده از تکیه گاه متحرک ۸۴
- شکل (۳-۳۲) هزینه اجرا و خطرپذیری زلزله برای یک ساختمان ۸۷
- شکل (۴-۱) قاب ۲ طبقه ۹۶
- شکل (۴-۲) قاب ۴ طبقه ۹۷
- شکل (۴-۳) قاب ۶ طبقه ۹۸
- شکل (۴-۴) قاب ۸ طبقه ۹۹
- شکل (۴-۵) قاب ۱۰ طبقه ۱۰۰
- شکل (۴-۶) قاب ۱۵ طبقه ۱۰۱
- شکل (۴-۷) مدهای تخریبی در قاب های بتنی به دلیل جابجایی جانبی ۱۰۶
- شکل (۴-۸) مدل بتن مورد استفاده ۱۰۷
- شکل (۴-۹) منحنی تنش کرنش بتن ۱۰۸

فهرست شکل ها

- شکل (۴-۱۰) صفحه جستجوگر رکورد زلزله در PEER..... ۱۰۹
- شکل (۴-۱۱) لیست رکورد های زلزله حوزه دور FEMA..... ۱۱۰
- شکل (۴-۱۲) لیست رکورد های زلزله حوزه نزدیک FEMA..... ۱۱۱
- شکل (۴-۱۳) طیف های میانگین بدست آمده برای ده رکورد..... ۱۱۳
- شکل (۴-۱۴) مقایسه طیف میانگین با طیف طرح..... ۱۱۳
- شکل (۴-۱۵) مقایسه برای هر دو حالت دور و نزدیک..... ۱۱۴
- شکل (۵-۱) نمودار دریافت قاب دو طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۱۸
- شکل (۵-۲) نمودار دریافت قاب دو طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۱۹
- شکل (۵-۳) نمودار دریافت قاب ۴ طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۲۰
- شکل (۵-۴) نمودار دریافت قاب ۴ طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۲۰
- شکل (۵-۵) نمودار دریافت قاب ۶ طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۲۱
- شکل (۵-۶) نمودار دریافت قاب ۶ طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۲۱
- شکل (۵-۷) نمودار دریافت قاب ۸ طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۲۲
- شکل (۵-۸) نمودار دریافت قاب ۸ طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۲۲
- شکل (۵-۹) نمودار دریافت قاب ۱۰ طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۲۳
- شکل (۵-۱۰) نمودار دریافت قاب ۱۰ طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۲۳
- شکل (۵-۱۱) نمودار دریافت قاب ۱۰ طبقه برای سه رکورد اول..... ۱۲۴

فهرست شکل ها

- شکل (۱۲-۵) نمودار دریافت قاب ۱۰ طبقه برای سه رکورد دوم..... ۱۲۴
- شکل (۱۳-۵) نمودار دریافت قاب ۲ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۲۵
- شکل (۱۴-۵) نمودار دریافت قاب ۴ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۲۶
- شکل (۱۵-۵) نمودار دریافت قاب ۶ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۲۷
- شکل (۱۶-۵) نمودار دریافت قاب ۸ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۲۸
- شکل (۱۷-۵) نمودار دریافت قاب ۱۰ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۲۹
- شکل (۱۸-۵) نمودار دریافت قاب ۱۵ طبقه برای میانگین رکوردهای نزدیک..... ۱۳۰
- شکل (۱۹-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۲ طبقه..... ۱۴۷
- شکل (۲۰-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۴ طبقه..... ۱۴۷
- شکل (۲۱-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۶ طبقه..... ۱۴۸
- شکل (۲۲-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۸ طبقه..... ۱۴۸
- شکل (۲۳-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۱۰ طبقه..... ۱۴۹
- شکل (۲۴-۵) نمودار تغییر مکان مطلق قاب ۱۵ طبقه..... ۱۴۹

فصل اول:

کلیات

۱-۱ مقدمه

اغلب سازه ها با هر جنس و مصالحی که ساخته شوند پس از مدتی بنا به دلایلی نیاز به مقاوم سازی پیدا می کنند. غیر از سازه های معمولی ساختمانی نیز وجود دارند که با توجه به اهمیتشان بایستی مقاوم سازی شوند. سازه های باستانی که هویت ملتها شمرده می شوند از این دسته هستند. از جمله مدرن ترین و پیشرفته ترین روشهای مقاوم سازی استفاده از جداساز پایه است. در این روش که البته مختص مقاوم سازی نیست و بسیاری از مواقع سازه ها از ابتدا با جداساز پایه طراحی می گردند، برای مقابله با زلزله سعی می شود از انتقال نیروی زلزله به سازه جلوگیری گردد. اگرچه آیین نامه های معتبر اروپایی و آمریکایی روابط طراحی این سازه ها را نیز ارائه نموده اند اما متأسفانه مهندسین ایرانی آشنایی کمتری با جداسازهای پایه دارند. بنابراین ضروریست در این زمینه گامهای جدی برداشته شود.

از طرفی سالهاست که بشر با زلزله به عنوان یک پدیده مخرب برای سازه ها روبرو بوده است. در طی قرن بیستم پیشرفتهای شگرفی در رابطه با مقابله با این بلای طبیعی حاصل گشت تا آنجا که اکنون این پدیده برای کشورهای پیشرفته به عنوان یک مشکل حل شده درآمده است. اما در کشورهای جهان سوم، هنوز زلزله یک معضل سازه ای محسوب می شود. گواه این امر کشته شدن بیش از یکصد هزار نفر از هموطنانمان در طی کمتر از بیست سال گذشته در زلزله های منجیل، بیرجند، بم و ورزقان است. اگرچه ضعف در اجرا دلیل بسیار مهمی در بالا رفتن آمار تلفات بوده است اما بایستی اقرار نماییم که در طراحی نوین لرزه ای نیز بسیار مشکل داریم. تغییرات فراوانی که در آیین نامه زلزله پس از زلزله بم انجام شد گواه بر این مدعاست. یکی از مصادیق استفاده از تکنولوژی های نوین برای مقابله با زلزله استفاده از جداسازها می باشد. سالهای متمادی اساس مقابله با زمین لرزه در سازه استفاده از یکی از سیستم های دیوار برشی، سیستم مهاربندی و یا قاب خمشی بود. این سیستم ها اگرچه به نوبه خود مفید بودند و هستند و تا حد زیادی جان انسانها را در برابر زلزله حفاظت می نمایند اما تمامی این سیستمها نیرو را جذب می کنند و آنگاه سعی در مهار آن دارند. بنابراین استفاده از روشهایی که دیدگاههای نوینی در مقابله با زلزله مطرح نمایند بسیار مهم می باشد. در طی سالیان اخیر روشهای جداسازی سازه ها از زمین مطرح شده است که نیرو در آن ها قبل از اثر بر سازه مهار می شود.

۱-۲ تعریف مسئله

در این پژوهش تأثیر سیستم جداساز لرزه ای بر روی پاسخ سازه های ساختمانی با چند درجه آزادی تحت اثر دو نوع زمین لرزه حوزه نزدیک و حوزه دور، مورد بررسی قرار گرفته است. سیستم های جداساز لرزه ای، یکی از مؤثرترین راه های کنترل لرزه ای سازه می باشند. روش مرسوم طراحی لرزه ای سازه ها مبتنی بر افزایش ظرفیت سازه است. در این رویکرد طراحی لرزه ای، ایجاد ظرفیت باربری جانبی در سازه، با افزایش مقاومت و تامین شکل پذیری آن صورت میگیرد. در نتیجه اجرای این روش، ابعاد اعضای سازه ای و اتصالات افزایش یافته و در سازه، اعضای مهاربند جانبی همچون بادبند یا دیوار برشی یا سایر اعضای سخت کننده در نظر گرفته می شود. افزایش سختی سازه که جذب نیروی بیشتر ناشی از زلزله را به دنبال داشته و سبب افزایش ابعاد اعضای سازه ای به منظور تامین مقاومت میشود، موجب کاهش ارزش اقتصادی پروژه میگردد. علاوه بر آن، در روش های مرسوم طراحی، به دلیل تغییر شکلهای غیرخطی در اعضای سازه ای و غیر سازه ای امکان بروز خرابی در این اعضا و وقوع آسیب در اجزای غیرسازه ای و تجهیزات داخل طبقه به دلیل وقوع تغییر مکان و شتابهای قابل توجه در طبقه وجود دارد. کنترل بروز آسیب در اثر زلزله به خصوص در تکان های نسبتاً شدید کار دشواری خواهد بود. بر اساس مشاهدات پس از رویداد زلزله های شدید، سازه های ساخته شده بر اساس روش های مرسوم طراحی و ساخت، مقادیر شتاب قابل توجهی را در طبقات تجربه میکنند که این امر در نهایت سلب آرامش از ساکنان ساختمانهای بلند، آسیب در اجزای غیر سازه ای و تجهیزات و احتمال قطع خدمات ارایه شده از شبکه های مختلف در شریانهای حیاتی مانند تلفن، حمل و نقل، بیمارستانها، برق و آب را به همراه دارد. بنابراین برای دستهای از سازه ها مانند بیمارستانها، ساختمان های دارای ارزش هنری، پلهای مهم، نیروگاههای برق، موزهها، ساختمان هایی که آسیب در آنها تهدیدی برای محیط زیست خواهد بود و سازه های مهمی که در مناطق با احتمال وقوع زلزله های شدید قرار دارند، روش طراحی بر اساس شکل پذیری ممکن است مناسب ترین روش نباشد. علاوه بر این با افزایش سطح نیازهای شهری هزینه های قابل